

N:o 41.

Ank. till Riksd. kansli den 23 april 1900, kl. 10 f. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående jagtpass.

Genom proposition, n:o 66, af den 2 nästlidne mars, hvilken blifvit af båda kamrarne till lagutskottet hänvisad, har Kongl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för nämnda dag, föreslagit Riksdagen att antaga följande förslag till

Förordning angående jagtpass.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

1 mom. Med de undantag, hvarom nedan sägs, skall en hvar, som utöfvar jagt med skjutgevär, vara försedd med jagtpass, innehållande uppgift å den jagandes namn, yrke och hemvist samt bevis att han erlagt i 2 mom. af denna § föreskrifven passafgift.

2 mom. Jagtpass meddelas den, som dertill anmäler sig, mot följande afgifter:

- a. för pass, gällande inom riket i dess helhet under ett kalenderår 25 kronor;
- b. för pass, gällande inom visst län eller, der län är deladt i landstingsområden, inom visst landstingsområde under samma tid, 10 „
- c. för pass, gällande inom visst län eller landstingsområde under en tid af en kalendervecka, 3 „

Utländning erlägger i hvarje af dessa fall dubbel afgift.

3 mom. Jagtpass, som afser jagt inom riket i dess helhet, utfärdas af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i det län, der den, som till erhållande af dylikt pass sig anmäler, är bosatt eller, om han är bosatt i Stockholm, af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Stockholms län. Utom riket bosatt person ege för erhållande af dylikt pass anmäla sig hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande i det län, der han för tillfället uppehåller sig.

Pass, gällande inom visst län eller landstingsområde, utfärdas af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet eller af kronofogde eller länsman inom länet eller landstingsområdet.

4 mom. Afgift för jagtpass, gällande inom visst län eller landstingsområde, skall tillfalla landstingskassan i det län eller landstingsområde, der passet utfärdats, för att efter landstingets bestämmande användas till premier för rofdjurs dödande, belöningar åt jagtbevakning eller annat jagtvårdsändamål. Afgift för pass, som kan varda utfärdadt för jagt inom det till Stockholms stad hörande område, tillfalle staden.

Medel, som inflyta för jagtpass, hvilka gälla inom hela riket, skola inlevereras till statskontoret samt af detta embetsverk fördelas på rikets samtliga landstingsområden efter folkmängden för att af vederbörande landsting användas på sätt i fråga om öfriga afgifter för jagtpass i detta mom. är stadgadt.

5 mom. Närmare föreskrifter om hvad vid utfärdande af jagtpass är att iakttaga samt om redovisning för influtna passafgifter meddelas af Kongl. Maj:t.

2 §.

De i 1 § gifna bestämmelser rörande jagtpass gälla ej för Konungen eller medlemmar af kongl. huset eller dem följaktiga personer.

Från skyldighet att utlösa jagtpass äro vidare befriade:

de i 2 § af lagen om rätt till jagt omförmälda embets- och tjenstemän samt betjente, såvidt angår jagt å de i samma § angifna marker, äfvensom elever och lärlingar vid skogsläroverken i fråga om jagt, som af dem för deras utbildning utöfvas å de under läroverkens vård och förvaltning ställda skogar;

jagträttsinnehafvare, som i 4 och 5 §§ af sagda lag omförmälas, vid jagt å mark, der de enligt samma §§ ega jagträtt. Enahanda befrielse från skyldighet att utlösa jagtpass tillkomme medlem af sådan jagträttsinnehafvares familj äfvensom i jagträttsinnehafvarens tjänst anställda personer.

I öfrigt ege bestämmelserna om jagtpass icke tillämplighet i afseende å
jagt inom Vesterbottens och Norrbottens läns lappmarker,
jagt efter säl och sträckande sjöfågel i skärgården eller vid hafskusten,
eller jagt, som omförmäles i 3, 6, 7, 9 och 11 §§ af lagen om rätt till jagt.

3 §.

Jagtpass skall under jagt medföras, och vare den jagande skyldig att på anmaning af egare eller brukare af marken, der jagten drifves, innehafvaren af jagträtten derstädes eller någon af deras folk, tjänsteman eller betjent vid skogsstaten eller skogsläroverken, allmän åklagare eller kronobetjent passet genast uppvisa.

4 §.

Jagtpass får ej öfverlätas eller till annan för begagnande utlemnas. Sker det, vare passet förbrutet.

5 §.

Öfvar någon jagt med skjutgevär utan att vara försedd med gällande jagtpass, då sådant är föreskrifvet, böte från och med fem till och med ett hundra kronor.

För underlåtenhet att vid jagt medföra gällande jagtpass eller vägran att på anmaning af den, som vederbör, uppvisa detsamma vare straffet böter från och med fem till och med tjugu kronor.

6 §.

Dömes någon till ansvar för oloflig jagt å annans område, vare, der han tillika gjort sig skyldig till öfverträdelse af de angående jagtpass meddelade föreskrifter, jemväl underkastad ansvar enligt 5 § i denna förordning.

Är jagtpass för den jagande utfärdadt, vare det förbrutet.

7 §.

Öfverträdelser af denna förordning tillhör det tjenstemän och betjente vid skogsstaten och skogsläroverken samt allmän åklagare att beifra; och vare i öfrigt enhvar berättigad att för dylika öfverträdelser anställa åtal, dock ej barn mot föräldrar, eller tjenstehjon, så länge de i tjensten äro, mot husbondefolk.

8 §.

Böter, som enligt denna förordning ådömas, skola fördelas sålunda, att två tredjedelar tillfalla åklagaren och en tredjedel den kommun, der öfverträdelsen egt rum. Finnes särskild angifvare, tage han hälften af åklagarens andel.

I händelse af bristande tillgång till böternas fulla gäldande skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1901.

Såsom i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet omförmäles, funnos uti det förslag till lag om rätt till jagt, som af särskildt utsedde komiterade den 12 maj 1898 afgafs, intagna bestämmelser äfven rörande jagtpass. Dessa bestämmelser blefvo emellertid ej upptagna uti det förslag till sådan lag, som Kongl. Maj:t genom proposition af den 2 mars innevarande år förelagt Riksdagen till antagande, utan hafva i stället utbrutits och med vissa smärre jemkningar sammanförts uti det i föreliggande proposition innefattade författningsförslag.

Utskottet har vid pröfning af frågan om jagtpassinstitutionens införande visserligen uppskattat det beaktansvärda syfte, som en dylik lagstiftningsåtgärd vore afsedd att främja. Äfven för vårt land är det af ej ringa nationalekonomisk betydelse, att jagten bedrifves på ett rationellt sätt och att kraftiga åtgärder vidtagas mot sådana personer, som utan hänsyn eller intresse för den nyttiga vildnadens fortbestånd idka jagt.

Men å andra sidan är det naturligtvis angeläget, att man på individernas handlingsfrihet ej lägger starkare band än nämnda allmänna

intresse oundgängligen kan anses kräfvä, och detta i all synnerhet därför, att man såmedelst skulle komma i strid med gammal sed i vårt land, enligt hvilken lagstiftningen endast helt sparsamt ingripit uti individernas sjelfbestämningsrätt på ifrågavarande område.

Vill man nu söka mot hvarandra väga fördelarne och olägenheterna af jagtpassinstitutionens införande på i propositionen föreslaget sätt, kommer man enligt utskottets tanke till det resultat, att de senare äro ej oväsentligt öfvervägande. Att jagtpassinstitutionen skulle för de enskilde medföra obehag och förvecklingar, ligger nemligen i öppen dag, medan deremot man synes ganska betydligt hafva öfverskattat de fördelar, som deraf vore att förvänta. I detta hänseende hafva trenne af högsta domstolens ledamöter, som deltagit i granskningen af komiténs förslag till lag om rätt till jagt, på ett efter utskottets förmenande öfvertygande sätt påvisat det framlagda förslagets brister, och utskottet tillåter sig därför att återerinra om detta uttalande. »Af motiveringen», så yttra sig förbemälde högsta domstolens ledamöter, »framgår, att man med förslaget i främsta rummet afsett att motverka olofflig jagt å annans mark, och hafva komiterade antagit, att i följd af skatten dels många skola afhålla sig från utöfvande af olofflig jagt, dels de, som begå sådan förseelse, lättare skola blifva befordrade till straff. Huru skatten kan antagas skola afhålla från olofflig jagt å annans mark, synes svårt att förstå. Tjufskytten lär väl ej fråga efter skyldigheten att erlægga skatt mera än han frågar efter jordegarens medgifvande. Möjligen komme det särskilda straffet för jagt utan innehaf af jagtpass att hafva en afskräckande verkan, men sådan kan enklast och lättast vinnas genom höjande af straffet för olofflig jagt, hvarom komiterade jemväl framställt förslag. Icke heller lära förhoppningarne derom, att genom stadgande om jagtskatt tjufskyttarne lättare skola komma att befordras till straff, varda uppfyllda. En hvar, som känner organisationen af våra polismyndigheter på landsbygden, inser lätt, att åtal mot den, som idkar jagt utan att hafva erlagt jagtskatt och utan jordegarens lof, i regeln icke kan komma till stånd, med mindre den deraf intresserade (jordegaren eller jagträttsinnehafvaren) tager initiativet och anskaffar erforderlig bevisning. Den fördel, som i detta hänseende skulle vinnas, vore då allenast, att målsegaren sluppe att sjelf föra rättegången; men samma resultat kan ernås genom en föreskrift, att allmän åklagare har att efter angivelse af målsegaren åtala olofflig jagt.

Man har vidare af jagtskattens införande väntat sig den fördelen, att derigenom antalet jagtidkare skulle inskränkas till hufvudsakligen

sådana personer, som hysa intresse för villebrådsstammens bevarande och förökande. Uppenbart lär dock vara, att, om än en sådan verkan möjligen kunde vara att förvänta af en allmän jagtskatt, hvilket ej är höjdt öfver hvarje tvifvel, samma påföljd icke kan genom den af komiterade föreslagna skatten åstadkommas. Väl är det att antaga, att äfven den nu föreslagna skatten skulle medföra någon minskning i jagtidkarnes antal, men, oafsedt att det är ovisst, huruvida företrädesvis för jagtvården mindre intresserade jägare skulle i följd af skattens införande upphöra med sin verksamhet, förefaller det i allt fall klart, att, då den stora massan af jagträttsinnehafvare fortfarande skulle vara befriad från erläggande af jagtskatt, skattens verkan i nu omförmälda hänseende icke kan blifva af någon afsevärd betydelse.»

Utom nu anförda omständigheter tala äfven andra skäl mot bifall till det uti propositionen framlagda författningsförslaget.

Uti proposition n:o 58, hvaröfver utskottet förut under denna dag afgifvit utlåtande, har Kongl. Maj:t föreslagit åtskilliga ändringar uti gällande jagtlagstiftning i syfte att kraftigare än hittills varit möjligt inskrida mot oloflig jagt å annans mark. Det torde vara skäl afvakta verkan utaf dessa förändringar, innan ytterligare åtgärder i samma syfte vidtagas.

Förslagets bestämmelser om hvilka personer som skola ega jaga utan jagtpass äro äfven delvis sväfvande och otydliga. Sålunda lär det mången gång kunna vara svårt att afgöra, hvilka som äro medlemmar af jagträttsinnehafvarens familj, och ovisshet torde äfven komma att råda, huruvida med uttrycket »i jagträttsinnehafvarens tjänst anställda personer» endast afses lagstadda tjenare eller äfven andra personer, som hos honom hafva anställning.

Vid öfvervägande af samtliga nu angifna förhållanden har utskottet stannat i den mening, att med jagtpassinstitutionens införande i vårt land bör åtminstone tills vidare anstå.

Med stöd af det anförda får utskottet alltså hemställa,

att Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 22 april 1900.

På lagutskottets vägnar:

CARL B. HASSELROT.

Reservation

af herr *Björlin*, med hvilken herrar *Bremberg* och *Johansson* instämt:

»I likhet med lagutskottet anser äfven jag, att Kongl. Maj:ts förevarande proposition ej är af beskaffenhet att böra vinna Riksdagens godkännande. De bestämmelser om jagtpass, som uti densamma föreslagits, äro efter min åsigt ej väl egnade att befordra det syfte, som dermed afsetts, eller att hämma olofflig jagtutöfning och främja den rationella jagtvårdens intressen. Särskildt har jag i detta hänseende ansett det ifrågakälda undantaget för jordegares husfolk och släktingar m. fl. personer från skyldigheten att innehafva jagtpass vara af synnerligen betänkligen art. Blevde jagtpassinstitutionen införd med denna väsentliga begränsning, komme efter min öfvertygelse fördelarne af densamma att blifva ganska ringa. Svårigheten att kontrollera jagtutöfningen skulle derigenom afsevärdt försvåras, och äfvenledes komme grundsatsen om likhet inför lag att i betänkligen grad rubbas.

För min del håller jag före, att syftet med den ifrågasatta förordningen lämpligast och mest effektivt skulle främjas genom bestämmelser af i hufvudsak följande innehåll.

En hvar, som utöfvar jagt med skjutgevär, skall vara försedd med särskildt jagtmärke.

Afgiften för dylikt märke, som gäller för hela riket, bestämmes af kommunen; dock må densamma ej sättas under 5 eller öfver 15 kronor. Afgiften tillfaller kommunen.

För rättighet att utlösa jagtmärke erfordras, att sökanden företer bevis derom, att han innehar jagträtt å något område.

Jordegare vare befriad från afgift för jagtmärke för jagt å eget område.

Är jag sålunda af den mening, att Kongl. Maj:ts proposition ej bör af Riksdagen bifallas, vill jag å andra sidan hålla före, att dess syfte bör allvarligt beaktas. Det nuvarande tillståndet på jagtlifvets område måste för hvarje verklig jagtvän framstå såsom högeligen otillfredsställande. Och att af de föreslagna förändringarna i lagstift-

ningen om rätt till jagt någon afsevärd förbättring skulle åstadkommas, kan efter min åsigt ej antagas. Den straffskärpning för olofflig jagt å annans mark, som deri vidtagits, kan ju ej i någon mån minska de allmänt öfverklagade svårigheterna att få tjufskyttarne fällda till ansvar. Härför erfordras oundgängligen, att kontrollen å jagtutöfning underlättas, hvilket i sin ordning ej torde kunna ske annorledes, än att hvarje jagande får sig pålagd skyldighet att medföra något pass eller märke, som styrker behörigheten att jaga.

Jag har af dessa skäl ansett, att utskottet bort med sitt afstyrkande af propositionen förena hemställan derom,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t låta utarbета och för Riksdagen framlägga på ofvan antydda grunder bygdt förslag till förordning angående jagtmärke»;

samt af herr *Hedenstierna*.

Herrar *Husberg*, *Sandqvist* och *Zetterstrand* hafva begärt få antecknadt, att de icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.